

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА БЕЗПЕКОЮ ТА ЯКІСТЮ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ В УКРАЇНІ

Годованик Я.В.

Науковий керівник – асист. Фабричнікова І.А.

Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. "Якість, стандартизація та сертифікація" тел. (057) 732-54-33, E-mail: vl2000@pochta.ru)

З метою забезпечення підвищення якості коренеплодів буряку при одночасному підвищенні врожайності і зниження витрат праці, а також завершення комплексної механізації виробництва розроблена програма комплексної стандартизації (ПКС) "Цукровий буряк", що передбачає зниження кількості пошкодженого коріння на 2%, (підвищення вмісту цукру і виходу цукру на 0,5-1,0%. ПКС також передбачає стандартизацію технологічних процесів вирощування, способів і режимів зберігання.. Програма комплексної стандартизації "Цукровий буряк" передбачає створення і впровадження нових високоврожайних однонасінних гібридів і сортів цукрового буряку підвищеної цукристості, стійкого до хвороб, придатного для механізованого обробітку в різних зонах бурякосіяння; вдосконалення зональних комплексних систем захисту посівів цукрового буряку від хвороб, шкідників і бур'янів; створення і впровадження технологічних процесів і джерел механізації для зменшення витрат ручної праці у процесі обробітку цукрового буряку і т. ін.

Комплекс затверджених і переглянутих НТД, направлений на виконання вимог основного документа ГОСТ 17421-82 "Буряк цукровий для промислової переробки. Вимоги при заготівлях. Технічні умови." що включає в себе науково обґрунтовані вимоги до основних показників якості коренеплодів, порядку встановлення базисних норм цукристості за зонами бурякосіяння, правил приймання буряку, методів визначення його якості, а також до норм точності зважування партії і проб, що відбирається для проведення аналізів на якість коренеплодів, загальну забрудненість і цукристість.

Виконання програми можливо, насамперед, внаслідок забезпечення господарств високоякісним насінням районованих сортів, що дозволяє отримати врожай коренеплодів 40-50 т/га, цукру - до 8 т/га.

Удосконалення стандартів на продукцію, введення в них нових показників якості вимагають впровадження об'єктивних експрес-методів їх визначення. Так вимоги до контролю напівавтоматичної лінії цукристості УЛС-1 встановлює РД 50-391-83, а до контролю установки типу "Рюпро" щодо визначення загальної забрудненості буряку РД 50-384-83, у яких визначені методи і джерела первинної і періодичної перевірок вказаних ліній органами держнагляду. Використання методики дає можливість контролювати рівень втрат внаслідок розвитку мікробіологічних процесів та оптимізувати витрати антисептика на дифузійну установку.